

POWIATOWY ZESPÓŁ SZKÓŁ W REDZIE

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRÓBY SAMOBÓJCZEJ LUB SAMOBÓJSTWA UCZNIĄ

Podstawa Prawna: Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2002 r. Nr 111 poz. 535) – art.4 p. 1,2; art. 21

1.0 Cel procedury

Celem niniejszej procedury jest zminimalizowanie wystąpienia ryzyka zachowań autodestrukcyjnych u uczniów, podjęcie odpowiednich działań interwencyjnych oraz pomoc uczniom i rodzicom w przypadku podjęcia próby samobójczej przez ucznia i/lub śmierci ucznia w wyniku samobójstwa.

2.0 Zakres procedury

Procedura obejmuje uczniów i ich rodziców (prawnych opiekunów), Dyrektora szkoły, nauczycieli, wychowawców klas, pedagoga szkolnego, psychologa, doradcę zawodowego.

3.0 Algorytm postępowania

1. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.
 - 1) Każdy pracownik Zespołu Powiatowego Zespołu Szkół w Redzie ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczeń planuje podjąć lub podjął próbę samobójczą każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym Dyrektora szkoły.
 - 2) O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:
 - a) mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei;
 - b) mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu;
 - c) pozbywanie się osobistych i cennych dla ucznia przedmiotów;
 - d) unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie;
 - e) zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność;
 - f) przejawianie dużych zmian w zachowaniu, nastroju, występowanie nietypowych zachowań;
 - g) przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu;
 - h) przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.;
 - i) podejmowanie w przeszłości prób samobójczych
 - j) fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo.
 - 3) Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia, wychowawca, pedagog i psycholog szkolny podejmują odpowiednie działania interwencyjne:
 - a) ustalają, które z wyżej wymienionych przesłanek występują u danego ucznia;
 - b) przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia oraz kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyn zmian w zachowaniu ucznia;
 - c) przekazują informację o zagrożeniu rodzicom i Dyrektorowi szkoły;
 - d) ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów, proponują pomoc psychologiczną/pedagogiczną na terenie szkoły lub poza nią.

e) Zabezpieczają źródło informacji, sms, zdjęcia, nagrania itp.

2. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych).

1) Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca, pedagog szkolny oraz Dyrektor szkoły podejmują następujące działania:

- a) nie pozostawiają ucznia samego, próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce;
- b) informują o zaistniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców (prawnych opiekunów) ucznia;
- c) przekazują dziecko pod opiekę rodziców (prawnych opiekunów) lub, jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia, odpowiednim instytucjom (np. policji).

3. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.

1) Po powzięciu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą Dyrektor szkoły, wychowawca, pedagog, psycholog szkolny podejmują następujące działania:

- a) jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca (nauczyciel, inny pracownik szkoły) powiadamia o tym fakcie Dyrektora szkoły, a ten rodzica (prawnego opiekuna) ucznia;
- b) Dyrektor szkoły, pedagog, psycholog szkolny oraz wychowawca dokonują oceny sytuacji;
- c) w razie konieczności pracownicy szkoły wzywają pogotowie ratunkowe w celu pomocy i/lub specjalistycznej konsultacji lekarskiej;
- d) pedagog, psycholog szkolny, wychowawca przeprowadzają rozmowę wspierającą z uczniem i jego rodzicami (prawnymi opiekunami) oraz przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- e) jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, Dyrektor szkoły, pedagog, psycholog szkolny przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- f) o próbie samobójczej Dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania i wpierania ucznia po jego powrocie do szkoły;
- g) pedagog i psycholog szkolny planują dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz przekazują rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.

4. Postępowanie w przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa.

- 1) W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa Dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji.
- 2) Pedagog, psycholog szkolny oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej pozostałym uczniom szkoły.
- 3) Pedagog, psycholog szkolny oraz wychowawcy przekazują uczniom i rodzicom informacje o dostępnej pomocy psychologicznej - lista dostępnych placówek z aktualnymi adresami i numerami telefonów oraz telefonów zaufania.

5. Postępowanie w przypadku powrotu ucznia do szkoły po powziętej próbie samobójczej lub dłuższym pobycie w szpitalu (zaburzenia psychiczne).

- Warunkiem powrotu do szkoły (po powziętej próbie samobójczej lub dłuższym pobycie w szpitalu w związku z wszelkiego rodzaju zaburzeniami psychicznymi/emocjonalnymi) jest dostarczenie informacji/zaświadczenia od lekarza psychiatry o braku przeciwwskazań do ucznia się dziecka na terenie szkoły w grupie klasowej.
- Pedagog i psycholog (współpracując z wychowawcą) otaczają opieką ucznia poprzez udzielenie wsparcia w postaci rozmów, spotkań, kontaktu z rodzicami. W miarę konieczności wskazują miejsca w których jest możliwe skorzystanie z terapii i fachowej opieki specjalistów.
- W przypadku zaistnienia przesłanek mogących świadczyć o pogorszeniu stanu zdrowia rodzic po uzyskaniu takiej informacji ze szkoły, ma obowiązek odebrać dziecko ze szkoły i udać się do odpowiedniego specjalisty.
- Przy każdej kolejnej interwencji szkoła wymaga od rodzica przedstawienia zaświadczenia od lekarza o braku przeciwwskazań do kontynuowania nauki w placówce.

15 kroków – jak pracować z uczniami po próbach samobójczych

1. Ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia.
2. Nie pozostawiaj ucznia samego.
3. Usuń wszystko, co może ułatwić ponowną realizację zamiaru.
4. Wezwij pomoc, w zależności od potrzeby – pogotowie, policję, straż pożarną.
5. Powiadom rodziców/opiekunów prawnych.
6. Bez rozgłosu przeprowadź ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce.
7. Zbierz wstępnie informacje o okolicznościach zdarzenia.
8. Zadbaj, żeby interwencja służb przebiegła dyskretnie.
9. Towarzysz uczniowi – jesteś dla niego ważny.
10. Zawiadom wychowawcę klasy.
11. Zawiadom organ sprawujący nadzór pedagogiczny oraz organ prowadzący.
12. Ustal wspólnie z psychologiem, pedagogiem i nauczycielami strategię dalszego postępowania według zasad interwencji kryzysowej.
13. Chroń ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami traumatycznymi, takimi jak kontakt z mediami, świadkami itp.
14. Bezwzględnie skonsultuj dalszą strategię z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Centrum Interwencji Kryzysowej lub placówką opieki zdrowotnej.
15. Podejmij współpracę z rodziną ucznia, aby udzieliła wsparcia bliskiemu, zapewniła mu bezpieczeństwo, wzmocniła wzajemne więzi.